

AMERIKANSKI SLOVENSKEC

Prvi slovenski list v Ameriki.

GESLO: ZA VERO IN NAROD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!
GLASILO S. K. DELAVSTVA — DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU — IN S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

ŠTEV. (No.) 5.

CHICAGO, ILL., PETEK, 9. JANUARJA — FRIDAY, JANUARY 9, 1925.

LETNIK XXXIV.

Vlada sovjetske Rusije.

SLEDEČE JE POROČILO PO INVALCA RAZMER V SOVJETSKI RUSIJI, KATERO SE TIČE DELOVANJA SOVJETSKJE VLADE.

London. — Komunizem, kakor nam je znano deli človečanstvo v dva razreda, delavski in buržoazijo. Slednjemu prištevajo vse, ki niso potomci delavca, t. j. od uradnika do princa. Vsi ti so zaznamovani kot sovražniki ljudstva, izkoriščevalci in paraziti. Na komunističnem programu je: uničiti ta razred popolnoma. Celotno kmetije so le polovični proletarci, ker oni lastujejo zemljo, iz katere producirajo.

Pač priznajo, da morajo biti uradniki, profesorji itd. A cilj komunizma je te talente izveliči iz družin delavcev in malih kmetov in na ta način pustiti izumreti buržoazijo.

Ta program se je porodil v glavah inteligence, kateri sami so izšli iz bogatih družin, katere niso imele smisla za težko delavskega stanu. In ti možje so: Lenin, sin šolskega nadzornika; Trotzky, sin židovskega trgovca; Čičerin je bil rojen v aristokraciji in treniran v carovem diplomatičnem koru in tako dalje. Skozi posebno milost je dovoljeno izobraženemu človeku, kateri ni od delavske družine prikloniti se komunistični stranki, a njih pravila temu nasprotujejo in so taki med komunisti kot nezaheljeni in ne dobro došli.

Ta razred, ki je obsojen na smrt, občuti dan za dnevom hujše udarce od svojih mučiteljev. Mučitelji se ne poslužujejo stare taktike in jih ne streljajo, marveč postavljajo jih na cesto brez vsakih sredstev, na njih mesta pa nameščajo novo osebo. Tako so pričeli sedaj s čiščenjem vladnih oddelkov in uradov po celi državi. Najbrve je bilo treba seveda inteligence, da je izvežbala naraščaj za splošna pisarniška dela in urade. Sedaj pa, ko se je pričelo čiščenje, ostane v službi le tisti, kateri se izkaže z dokumenti, da prihaja iz zaželjenih družin. Po tej najmodernejši inkviziciji jih je vrženih na tisoče na cesto s črnim znamenjem "volkovi," katero znamenje jim zabranjuje, da tudi drugje ne morejo dobiti službe.

V drugih državah bi to ne bilo nič hudega, ako se izgubi državna služba, poišče se pač drugo, a v Rusiji je to drugače, ker je vse podzavljeno. Privatna obrt je uničena. Na vsako novo podjetje se naloži toliko davka, da mora le malo-kateri zmagovati. Kmet ne sme niti eno jabolko prodati, ne da bi imel za to dovoljenja.

Poročevalci tudi omenja, koliko mladih ljudi si je končalo življenje, ko so študirali na univerzi, a ko se je čiščenje pričelo so morali prekiniti, vrženi so bili na cesto in ne vedo kam, jih je rešila iz bednega položaja prostovoljna smrt.

Prohibicija Zdr. držav dobičkonosna.

Ottawa, Ont. — Ameriška prohibicija je dobičkonosna za Kanado. Postavnim potom je bilo pretečeno leto iz Kanade veliko več importiranega likerja kakor pa kedaj poprej. Tako je bilo skozi celo leto. 3.072.504 galon žganja poslano iz Kanade v Ameriko, za drag denar.

MUSSOLINI TRIUMFIRA

Mussoliniovimi nasprotniki brez moči. Fašisti si prizadevajo priti do popolne kontrole.

Rim. — Zopet je zvojevala italijanskega diktatorja Mussolinija železna roka zmago, ako pa je ta zmaga lodločilna, je na vprašanje.

Najnovejšo poročilo o italijanski politični krizi pravi, da je izdal notranji minister poročilo v katerem je navedeno, da je vlada pustila zapreti 95 političnih glavnih stanov in razpustila 25. protifašistovskih organizacij. 120 lokalnih podružnic Garibaldičevega društva "svobodna Italija" je razpuščeno, 111 političnih "zločincev" je aretiranih, 150 kavarov kjer so se zbirali fašizmu nevarni elementi je pustila vlada zapreti. Trije socijalistični dnevniki so prenehali sami od sebe z izdajo listov.

Fašisti bodo kontrolirali bančna podjetja in vsi uslužbenci, ki niso fašisti bodo vrženi na cesto: na njih mesta pa pridejo fašisti.

Zmaga Mussolinija nad svojimi političnimi nasprotniki je popolna.

Izgubljeni sin — naiden.

Memphis, Tenn. — Harold, 26-letni sin bogate hiše se je naveličal komodnega življenja in lenobe, katero mu je nudil luksuzni dom in odšel v svet. Harold je pisatelj in je v šoli bil med prvimi. Mati, ki ga je ljubila nad vse na svetu je po preteku enega tedna sinovega odhoda v obupu vila roke in žalovala po njemu, tako da je zbolela. To se je dogodilo pretečenega leta v mesecu septembru. Mati je okrevala, odpravila se je na pot, iskati sina. Preiskala je vsa večja mesta v Zdr. državah, a zaman. Povpraševala je po vseh policijskih postajah, obiskala je podzemeljske beznice in kabarete, postavala po ulicah in motrila z rosnim očesom pasante, v nadi da zagleda med njimi svojega izgubljenega sina. Žarek upanja ji je napolnil srce, ko dobi poročilo, da se Harold nahaja v Y. M. C. A. hotelu v Chicago. Mati se nemudoma poda tja, a predno je prišla je Harold že izginil. Nato je šla na policijske postaje in najela detektiva, katerega je prosila s solzami v očeh, naj ne pusti nič nestorjenega, da bi se našel Harold. Preiskala sta temne in svetle prostore mesta a — zaman. Naposled stopita v neko vežo, nasproti jima pride umazan razcapan in neobrit moški — trenutek le, samo en pogled, čulo se je: "Moj Harold!" in "moja mati." Mati in sin sta si skočila v naročje; detektiv se obrne na stran, da skriva solzo, ki se mu je prikradla ob tem prizoru v oči.

Železniška nesreča.

Trčila sta skupaj dva vlaka v bližini 90. ceste v Chicago, Ill. Štiri osebe so bile poškodovane. Stroj enega vlaka se je preobrnil in poštini voz je skočil s tira. Nesrečo je zakrivil vlakovodja.

TSUNEO MATSUDAIRA

TSUNEO MATSUDAIRA

je novi japonski minister za Združene države. Matsudaira je bil do slej ministrski podpredsednik v japonski vladi.

RAZNE VESTI.

Washington. — Od tukaj poročajo, da je umrl v Tokyo na Japonskem Mr. Robert Irwin, star 81 let, pravnik Benjamin Franklin. Mr. Irwin je bil intimni prijatelj več prominentnih voditeljev Japonske in je storil veliko dobrega v procvit japonske trgovine.

Dunaj. — Poljski delavski minister Sokal, je odšel v Kattovitz, Šlezija, kjer bo prevzel vodstvo pogajanja med ravnateljstvom rudnikov in rudarjev za dosego višje plače delavcem, poleg tega pa tudi podaljšanja delavnega časa, radi tega, da bi se več produciralo. Stavka tekstilnih delavcev se je končala s zmago delavcev. Poljska si prizadeva kar mogoče največ producirati in izvažati.

Springfield, Ill. — Kakor izgleda se bo tudi govorenje podražilo. Illinoiska telefonska družba je trpela veliko škodo vsled snežnih zametov, kateri so potrgali napeljavo. To škodo pa hoče pokriti s podražanjem telefonske pristojbine. Ako bo družbi to dovoljeno je vprašanje.

Moskva, Rusija. — Priprave so v teku, da bodo ruski boljševiki v spomin na Lenina in njegovo učenje principov komunizma, povodom obletnice njegove smrti celi teden posvetili v žalovanje. Posebni govorniki bodo določeni po vseh mestih in vaseh, kateri bodo razširjali Leninizem. Iz več krajev, ki so oddaljeni od Moskve, so se prijavi romarji, kateri bodo obiskali Lenino leseno grobnico.

Chicago, Ill. — William Klein, star 17 let, sin trgovca na 201 Western ave. je šel zjutraj na delo. Neznano kako ga je pa doletela smrtna nesreča. Premikač Krumsby je našel dečkovo truplo na progi Chicago Milwaukee & St. Paul, 15 čevljev proč od trupla je pa bila glava/nesrečnega dečka. Ničče ne ve kako se je nesreča dogodila.

Velika tatvina poštnega vlaka na Chicago & Northwestern progi. V poštini voz so neznano kako prišli banditi in odnesli draguljev v vrednosti pol milijona dolarjev. O tatovih ni sledu.

LJUBAVNA TRAGEDIJA.

Šestletno prijateljstvo med učiteljico jezikov in njenim oboževalcem se je končalo z umorom in samomorom.

Madison, Wis. — Miss Lora Palmer, učiteljica jezikov na vseučilišču leži težko ranjena v bolnišnici. On, ki ji je rano prizadjal si je pa z istim orožjem s katerem je hotel končati življenje svoje prijateljice, tudi sebi pognal kroglo v glavo in bil na mestu mrtev. Miss Palmer je ležala v nezavesti, ko se je to poročilo tiskalo. Glavni vzrok nameravanega umora in samomora se bo zvedelo pozneje, ko bo Miss Palmer toliko pri moči, da bo lahko govorila. Do sedaj poročilo glede omenjene tragedije je sledeče:

F. X. Bernard, rudniški kemist in Miss Lora Palmer sta se seznanila pred šestimi leti v Hibbing, Minn. Pred kratkem je stopila Miss Palmer v službo na vseučilišču v Madison. Mr. Bernard bi pa tudi bil rad napravil skušnjo za inštruktorja tujih jezikov, tako da bi bil lahko v bližini svoje prijateljice, kar mu pa ni uspelo. Miss Palmer je živela skupno z več drugimi dijaki in učitelji v takozvanemu "French house," kamor je pogosto zahajal Mr. Bernard. V sredo zjutraj ob 9. uri je zopet prišel in po izpovedi kuharice omenjene hiše je prosil Bernard svojo prijateljico — ljubezni. Takoj nato je pa bilo čuti tri strele. Trenutek po temu so našli Miss Palmer težko ranjeno na tleh šepetaje sledeče besede: "Pomagala sem mu, da je prišel naprej, a sedaj —" nato je padla v nezavest. En korak od nesrečne učiteljice je pa ležalo truplo Bernarda s prestreljeno glavo, v desnici je pa še držal samokres. Mr. Bernard je bil star 26 let, o starosti Miss Palmer poročilo ne pove.

POGUMNI DEČEK.

Rešil je očetu denar, kar bi ga skoro veljalo njegovo življenje.

Pittsburg, Pa. — Squirrel Hill, dom Lawrence E. Sandsa, predsednika First National banke sta obiskala dva bandita pod pretvezo, da sta poslana od gas kompanije. Ustrahovala sta služabnike in z revolverjem prisilila Sandsa, soprogo in sina, da so se z rokami kvišku postavili od steni v vrsto. Nato sta bandita zahtevala od Sandsa naj pošlje na banko po \$50.000. Sands se je pa izgovarjal, da ni blagajničarja na banki, nakar sta rekla bandita, da ako ne dobita denarja, bosta ugrabila Mrs. Sands in jo držala kot ujetnico, dokler ne prideta do denarja. Končno, ko je videl Sands, da je postavljen v milost in nemiloš banditov, ki ne poznajo šale, je obstal, da bo telefonično blagajničarju naj pošlje takoj \$50.000. Sin Sandsa je pa to priliko porabil in planil iz hiše v namenu, da bi klicjal na pomoč. Bandita to videvši odpreta ogenj in deček pade težko ranjen zadet v spodnji del telesa. To je pa bandita tako prestrašilo, da sta hitro pustila svojo nakano in se odpeljala z avtom, ne da bi kaj odnesla.

Iz neodrešene domovine.

PROFESOR IVAN BERBUČ UMRL. — VESTI IZ DEŽELE. — KOROŠKE NOVICE IN DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Smrt ljubitelja svojega naroda. Proti slovanskim krstnim imenom.

Dne 9. m. m. je izdihnil svojo blago dušo prof. Ivan Berbuč — mož, ki je požrtvovalno, nesebično, zvesto in pošteno deloval za svoj narod na Goriškem. Okolu njega in tovarišev se je sukala zgodovina goriških Slovencev v zadnjih petdesetih letih.

Rojen je bil v Selu na Vipavskem v ugledni in premožni hiši. Služboval je dolgo vrsto let na goriški realci. Dosegel je visoko starost 83 let. Naj omenimo še, da je bil blagi prof. Berbuč v življenju in v smrti zvesto vdan katoliški cerkvi in njenim naukom in neizprosen sovražnik nepoštenim dejanjem v zasebnem in javnem življenju. Narod naj Ti ohrani trajen spomin.

Vesti iz dežele.

Solkan. — Čudne razmere vladajo na našem komisarjatu. Občani, zmožni le slovenskega jezika, se morajo posluževati v občinskem uradu tolmača v osebi občinskega odhodnika, ki je zmožen vseh treh deželnih jezikov, medtem ko sta tajnik in podtajnik zmožna le italijansčine. Po našem bi moral biti vsaj podtajnik domačin, ki je zmožen poleg slovensčine tudi talijansčine. Če vložiš kako vlogo na županstvo, jo moraš vložiti italijansko, ravno tako prejmeš tudi rešitev iz županstva samo v italijansčini. Na ta način se redijo na račun naših žuljev kar štirje tuji.

Vrtobja. — V nedeljo 7. m. m. smo spremili le zadnjemu počitku v naši okolici, pa tudi po Vipavskem in celo na Krasu dobro znanega rojaka g. Jožefa Černeta. Bolan je bil malo časa, zapuščal ženo in več nedoraslih, nepreskrbljenih otrok. Bodi mu zemljica lahka.

Iz Lokavca. — Na praznik Brezmadežnega spočetja smo doživeli tudi Lokovčani svoj lep dan. Ustanovili smo prosvetno izobraževalno društvo "Kovaški odmevi." K novemu društvu je pristopilo 46 članov. Anhovo. — Umrla je v goriškem sanatoriju po težki boleznini gospa Uršula Nibrant, tukajšnja posestnica v starosti 65 let.

Idrijska Bela. — Tukaj je na nagloma umrl 23-letni Leopold Majnik in sicer v delavski baraki na Tisovcu. Zadel ga je kap. Pred desetimi leti je ubilo v gozdu očeta, lansko leto je pa na nagloma umrla njegova mati.

Smrtna kosa.

V Gorici je umrl fotograf Anton Jerkič, Primorcem dobro znan, ki je imel svoj atelje svoje čase v Trstu, zadnja leta pa v Gorici. Pokojnik je bil rodod iz Dravelj na Vipavskem in se je že v zgodnji mladosti naselil v Gorici, kjer se je udeleževal tudi javnega življenja tamošnjih slovenskih rojakov. Bil je kot oseba prijazen človek ter navdušen lovec. Pred mesecem dni je zbolel. Moral je v sanatorij, kjer ga je pa mesto zdravja dohitela smrt šele v 58. letu starosti. Bodi mu med nami ohranjen blag spomin, preostalim pa naše sožalje.

Občinski komisar v Postojni je proti slovanskim krstnim imenom. — Te dni se je v postojnski občini pripetila sledeča stvar Oče je hotel svoje novorojeno dete ženskega spola krstiti na ime Ljudmila. Ko se je imelo ime vpisati v matično, ki se sedaj vodi na županstvu, pa je komisar dejal, da tega imena ne more vpisati v krstno knjigo. Botrom pa je svetoval, naj izberejo otroku novo ime. To je torej sedaj upravna služba izrednih občinskih komisarjev: ne dopuščati, da bi otroci nosili slovanska krstna imena! Da se jim le ljubi pečati se s takimi zadevami, ki spadajo samo v kompetenco prizadetih družin.

Smrt pod vlakom.

V petek dne 19. m. m. zvečer okolu desete ure je opazil strojevodja tovrnega vlaka na progi blizu živalskega trga v Gorici razmesarjeno človeško truplo, katerega je moral povoziti predi do tržaški brozovlat. Preiskava je dognala, da gre za osebo 50-letnega Ivana Martinuzija iz Gorice, ki je brčjas v pijanosti zašel na tir, kjer je našel smrt pod lokomotivo.

Posilstvo in detomor.

Pred tržaškim porotnim sodiščem je bila obsojena na petnajst mesecev ječe 29-letna delavka Alojzija Grgič iz Brj na Krasu. Gergičevo je namreč pred časom posilil kmet Kosmina, takisto iz Brj. Posledica Kosminovega dejanja pa se je pokazala v tem, da je Gergičeva porodila dete, katerega je pozneje umorila. Kosmina, ki je svoje posilstvo nad žensko priznal, pa je bil na prizadevanje njegovih zagovornikov vsake krivde oproščen.

Umr

je v Žirju na Krasu g. Ivan Kocjan, absolvirani agronom.

Vojna odškodnina.

Od februarja do novembra t. l. je bilo izplačano na Goriškem približno 40 milijonov lir vojne odškodnine in sicer 13.500 vojnim oškodovancem. Sicer je to že lepo število, ali vojna odškodnina se izplačuje zelo počasi in dotičniki, ki jo čakajo, neizmerno trpe, predno jo dosežejo.

Ponesrečil se je

pri Zagodu na posestvu ge. Ane Grudnove živalski prekupec Franc Petrovič iz Mrzlega Loga. Zjutraj so ga našli nezavestnega na tleh pred kozolcem. Najbrže je ponoči prišel do kozolca, se vlegel spat, zjutraj pa padel kakih 5 metrov globoko in obležal ves krvav po obrazu. Umr je v bolnici v Idriji.

DRUŽINSKA PRATIKA

je dospela iz starega kraja za leto 1925. To leto so jo izdali v jubilejni izdaji in je lepša kot kedaj prej. S poštnino stanje 25c. Naročite jo takoj, predno poide zaloga. Naroča se od Knjigarne Edinost.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list
Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen
leta 1891. Edinost leta 1914.

The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America
Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914

Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday,
Wednesday, Thursday and Friday.

— PUBLISHED BY —

Edinost Publishing Company

1849 — West 22nd Street. Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

MARČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
	For United States per half year	\$2.00
	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

Entered as second class matter June 27, 1924, at the post office at Chicago Illinois under the Act of March 3, 1879.

Naš "katolicizem."

Piše And. Tomec.
(Konec.)

Vspricho dejstva, da je med nami ameriški Slovenci številno naročnikov protiverskih listov tako veliko in da hočemo skoraj izključno vsi veljati za katoličane, smo prave mevrže in švigašvarjarji, smo katoličani samo po imenu, samo za število, samo za parado! V sramoto smo samim sebi, sami sebi škodujemo, sami sebe vničujemo, na ljubo in v veselje našim nasprotnikom, sami svojo lastno stvar izdajamo. Nosimo na sebi sramoten pečat izdajstva in zatajevanja samih sebe.

Razmere med nami, v katerih se zrcali vsa pomanjkljivost, vsa površnost, vsa slabost in revščina našega katolicizma, glasno kličejo, da naš katolicizem ni zanič! In za to ni čuda, da kot tak nikamor naprej ne more, temveč, da le propada. Pa ga kot takega tudi nič škoda ni, ker tak katolicizem, kot je naš, se samega sebe vničuje, sam sebi koplje grob.

Pa saj ta naš "katolicizem" prav za prav že katolicizem več ni, temveč je proti katolicizmu, ker je bolj proti katoliški, kakor katoliški.

Naš katolicizem nima življenja in ne rodi sadov; zato mu preti neizogiben propad. Da se reši popolnega propada, mu je neobhodno potrebno, da se **TEMELJITO PRERODI IN PRENOVI**.

Naše številne cerkvice po Združenih Državah sicer govore, da smo mi ameriški Slovenci, ki smo jih zgradili, **eminentno katoliški narod**. Toda te naše cerkvice lažejo, pač pa govore resnico številni slovenski protiverski in proticerkveni listi, ki govore in dokazujejo, da smo mi ameriški Slovenci v pretežni večini **sovražniki katolicizma!**

In dokler ne bomo imeli katoliškega dnevnika, toliko časa nam ne bodo mogle naše cerkve dati slovesa praktičnih katoličanov, toliko časa ne bomo imeli merodajnega izpričevala, da smo v resnici katoličani in ne samo po imenu.

Naš "katolicizem," ki je zelo po volji naših nasprotnikom, ker jim je pustil do zdaj prosto pot in jim dal polno moč, je rodil že dovolj žalostnih sadov, povzročil je, da nam je sovražnik zrastlez čez glavo, da nam žuga vničiti še to, kar nam že ni vničil, ako bo naš katolicizem še nadalje tak, kot je bil do sedaj.

Zato pa naj bo dovolj zgub, dovolj žrtv! Naj bo vendar enkrat temu konec! Zadnji čas je, da se zdramimo, kajti gre za narod in njega obstoj. Če se zdaj ne bomo rešili, ko je še nekaj zdravega na telesu naroda, **kako se bomo rešili pozneje, ko bo sovražnik še to zastrupil, kar še ni, ko bo med narod zasejal še več strupa?**

Kdor hoče biti katoličan, naj bo cel katoličan, sicer katoličan ni in naj se katoličana ne imenuje ter naj se proti katoličanom s podpiranjem protikatoliškega tiska ne bojuje. Kdor pa se bojuje proti katoličanstvu, kot se bojuje večina nas amer. katoliških Slovencev, naj se katoličana ne imenuje. Kajti kdor se s podpiranjem protiverskega tiska bojuje proti Bogu, veri in cerkvi, je sovražnik Boga, vere in cerkve, nikdar pa katoličan.

Na eni strani hočemo imeti cerkve in druge katoliške naprave in jih gradimo in podpiramo, na drugi strani jih pa ne maramo in jih s podpiranjem njim sovražnega tiska podiramo. Oboje hočemo biti, pa nič nismo, ne spadamo nikamor.

"O, ko bi bil mrzel, ali pa vroč, ker si pa mlačen te bom izpljunil iz svojih ust."

Da se te besede sv. pisma bridko neizpolnjujejo nad nami ameriški katoliški Slovenci, zato na noge! Na delo! Zdaj je doba prenovljenja in prerodenja. **Naj napoči med nami zarja nove boljše dobe!**

Zavejmo se vendar enkrat, da smo katoličani in kot taki tudi živimo in ravnajmo. Proč s polovičarstvom! Proč s švigašvarjarstvom! Proč s protiverskim tiskom! Ven iz naših kr-

Rosegger: Jos. Volc.

HUDA ŠPELICA

Ker tedaj Francelj ni bil cel malopridnež, je bilo pa mogoče, da postane vsaj napol. Špelica se je malo bala zanj. Toda znal je eno molitvico, ki ga je obvarovala marsikaj hudega, namreč to: "Dvakrat dve je štiri." Če je imel krajcarje: "Dvakrat dva je štiri." Če je imel goldinarje: "Dvakrat dva je štiri." Ali je kupoval ali prodajal, služil ali izdajal: "Dvakrat dve je štiri." Gledal je na denar in računal in res — kmalo je imel priimek: "Francelj, dvakrat dve je štiri; kakor da ni znal šteti do pet.

Zdaj sta bila leto za letom kje vprežena. Enkrat za letno plačilo, drugič spet v dnini, enkrat v gozdu in pri oglju, potem zopet na cesti pri kam-

ščanskih hiš s protiverskimi časniki! Notri pa katoliške liste! Kakoršen list, taka hiša, v katero zahaja. Trgovci in to še odlični trgovci, ki ste doslej z oglašili podpirali brezversko časopisje, prenehajte in postanite zavedni! Naj vendar enkrat prenehate ostuden in zloben boj slovenskega protiverskega časopisja proti Bogu, veri in cerkvi, katerega podpiramo v največji meri mi katoličani sami! Naj ga ne bo med nami več rojaka, ki bi samo enkrat prestopil cerkveni prag, ki bi dal samo en cent v podporo protiverskemu časopisju!

Ali življenje in ravnanje krščansko ali pa proč s krščanskim imenom!

Pustimo protiverske liste, ki so proti nam in naši stvari, pa podkrepimo in razširimo naš katoliški tisk, ki se za nas bori. Predvsem pa poskrbimo, da dobimo čimprej **SVOJ LASTEN KATOLIŠKI DNEVNIK!!!**

Kajti le potem, ko bo za nas govoril močan katoliški tisk, posebno katoliški dnevnik, da smo praktični katoličani, bomo to tudi v resnici, ker znamenje praktičnega katolicizma danes niso samo cerkve, temveč tudi katoliški tisk in cerkve — kakor tudi vse druge katol. naprave — brez katoliškega tiska so brez pomena!

Leadville, Colo.

Od vseh strani se nam obetajo boljši časi, ali vsaj delo. Bog daj. Samo plače naj bi tudi malo povzdignili. Nekaj rojakov, ki imajo na Johnyhillu lise (leases), je bilo srečnih, da so precej dobili, drugi pa se morajo zadovoljiti samo z upanjem. Kompanije "šacov" je zvitva stvar, kakor kozji rog. Enemu se posreči, da zgrabi za rog, drugemu se pa še rep zmuzne. — V sosednem Stringtownu je nepričakovano preminula Mrs. A. Kovačević, Dalmatinka, stara komaj 32 let. Na predbožič smo jo pokopali na mirovdvoru sv. Jožefa.

To leto bo obhajala daleč naokoli znana tvrdka Frank Zajc Mercan Co. 25-letnico svojega obstanka. To je menda največje trgovsko podjetje Slovencev v Ameriki. Pri tvrdki je zaposlenih nad 50 ljudi, skoro izključno Slovencev. Predsednik kompanije je Mr. Frank Zajc st., blagajnik Mr. Frank Zajc ml. Važnejši posli so v rokah Mr. G. Rutkyja, Joe Kluna, J. Kržana, M. Stevena. Kako se bo 25-letnica obhajala, poročam svoječasno. Družbi, ki ne zabi, da "prazno je delo brez sreče z nebes" in izdatno podpira tudi cerkev, želimo najboljši vseh. —

Tudi letos smo imeli polnočnico. Škoda, da je bilo vreme izredno neugodno — 27 stopinj pod ničlo — in mnogi niso mogli priti. Vsekako smo nabrali za cerkev nad 460 dolarjev. — Zima se tudi pri nas malo postavlja, kakor je pač njena navada, a kljub temu, da smo še 300 metrov nad vrhom Triglavu, nima prave moči, ker kak lahek veter z juga, ji takoj pokaže zobe, da se zboji in zopet nekam odleti. Je bolj revca. —

Naše vrle žene oltarnega društva so naročile nov krstni kamen in božji grob ter še nekaj malih stvari, da bomo polagojna že napolnili, kar nam je požar pozobal. Naš prijatelj Ante Lozančič, ki je imel srečo pri "šacu", je kupil lepo soho sv. Antona, drugi Dalmatincec, John Kovač, pa lepe sveč-

enkrat je postal Francelj grobokop. "Zdaj pa, motovilo staro, fantuj, kolikor hočeš!" "Kaj to?" si je mislil Francelj, seveda bolj zase ko zanj, "pokopal bom mrtve, živi pa ostanejo še zmiraj pri meni zunaj!" S trdovratnimi ljudmi je res pravi križ!

Zdaj je bil nad dvajset let grobokop, Francelj namreč, ona pa žena grobokopova. "Žalosten opravke je pač to," tako je večkrat dejal, "dvakrat dve je pa štiri." Od odraslega dobim samo en goldinar, in če je še tako velik, od otroka pa pol manj; tako je, kakor plačilo tam na gugalnici!"

K sreči si pa tudi tega ni gnal prehudu. Seve prve čase mu je šlo včasih mrzlo po hrbtu, kakor bi mu bil kdo nasul sirovega graha za vrat, če je začel z lopato na kakšnega

dobro opa. Poiskala mu je dela, zaslužka, priden je moral biti, potem mu pa tudi ni nič manjkalo.

Ko sta pa lezla v petdeseto leto, so se pa spet jela kazati na Francelju znamenja, ki so Špelico vzmernirjala. Začel se je čedneje nositi, skrbiljeve je česati, brke si je pustil rasti in še navihati jih. Večkrat ko po navadi je začel zahajati med ljudi in se ozirati. — Špelica je v strahu opazila — po ženskem spolu. Rekla ni nič, molčala je. Če hočeš ogenj pogasiti, ne smeš pihati vanj, ampak pepela in prsti nametati nanj.

"Na, le čakaj, možiček ljubi!" si je mislila modra Špelica, "bomo pa k tej motiki še ročaj poiskali!"

Tisti čas je umrl pri fari grobokop. Ali ni preletela Špelica vseh poti od župnika do sodnika in do okrajnega zdravnika in spet do župnika? Na-

Kadar jim na rep stopiš...

Kadar se našim onemoglim "naprednjakom" in "svobodomiselnem" na rep stopi, tedaj se sliši cvilenje na vseh koncih in krajih. Ničesar se pa ti elementi bolj ne boje, kakor resnice, ako ta obrne svoj žaromet na nje.

Največje preglavice dela tem elementom naš katoliški list. To seveda zato, ker jih pri dokazovanju resnice ti napredni elementi, ki se zbirajo v Crawfordskih in lawndalskih beznicah, čestokrat občutno dobijo po svojih nepravilnih prstih.

Še ne dolgo tega smo mi prejeli poslani dopis, kjer je neki dopisnik slučajno obrazložil preteklost nekega slovenskega zdravnika. Mi, predno smo dotični dopis objavili smo se hoteli prepričati, koliko je resnice na tem in smo zato poslali stvar v pregled prominentnemu slovenskemu duhovniku, kot njegovemu sošolcu. Ta je potrdil, da je vse čista resnica in s tem potrdilom je dobila stvar pečat resnice.

Seveda, ravno zato pa, ker je ta stvar nosila pečat resnice, je to neusmiljeno zabeležilo in zapeklo Crawfordsko svojat, ki obstoja iz raznih slovenskih Braidičev in Grdovičev v Ameriki kot so Zvonko, Jakci in Skubčki. To jih je tako zapeklo, da so kar podivjali in napisali navidez ogorčen, a v resnici reven in jalov zagovor.

Zato so zavihali svoje brezgumbne rokave in kakor vedno ploskali v potvarjalno blato ter iz njega pričeli kovati svoj kapital. Zavili bi radi, da je imel dotični dopis namen škodljivosti, da je imel dotični dopis namen oblatiti slov. inteligenta, ki je že toliko dobrega storil za naš narod. Vse to seveda zavito in potvorjeno.

Resnica je pa ta, da niti dopisnik in še manj mi smo imeli kak tak namen. Pač pa je tako le:

Neki dopisnik je malo prej omenil in dal priznanje Very Rev. Hugo Brenu za odlično zmago pred dvema letoma v visoki polemiki z dr. Kernom glede porodne kontrole, za katero se je slednji zavzemal. Da ga je Dr. Bren junaško ugnal v kozji rog, vemo vsi, ki se dotične polemike spominjamo.

Ta drugi dopisnik pa se je čutil dolžnega pojasniti značaj dr. Kerna, kateri vemo, da se zavzema za principe, ki so v velikem nasprotju z našo katoliško Cervijo, njenimi in božjimi zapovedmi. Ta je naslikal njegovo preteklost, češ človek, dasi ima pravico odpasti od vere, se odpovedati svojemu slovenskemu imenu — imenu svojih roditeljev, je človek brez značaja. Toraj kot tak ni čudno, če je zavrgel tudi vero svojih roditeljev in svojega naroda, ter priporoča in se zavzema za tako stvar kot je porodna kontrola. To je hotel dopisnik. In s tem je napravil le svojo dolžnost in dobro delo svojemu narodu.

Kar se tiče književnega dela dotičnega prizadetega, ga mi znano najbrže bolj ceniti, kakor ga znajo sprijeni študentki na Crawfordski in lawndalski aveni. Čast za kar čast. Obsojamo pa in to odločno, kar je obsojanja vredno, pa naj bo to kdorkoli hoče! Nam gre samo za načela, za stvar!

Celo stvar so svobodomiselnih lumpje zavili in potvorili ter jo zabelili z lažjo. V tem dumrliča, ki so se ga držale še cunje in lasje. Kmalu mu je bilo pa delo eno ko drugo — po goldinarju luknja. In goldinar je vzela Špelica. Ni imel nič zoper to, saj v jedi in piščali ga je dobil spet nazaj.

Pri tem grebljivem delu mu je bilo še najbolj neprijetno to, če so domači jokali in tarnali, ko je on koga spuščal v jamo. Nič na svetu mu ni bilo bolj zoperno, ko jokanje. Več ko enkrat je prijel koga, ki je jokal, za roko, ga je peljal stran k pokopališkemu zidu in mu rekel:

"Pri tem grebljivem delu mu je bilo še najbolj neprijetno to, če so domači jokali in tarnali, ko je on koga spuščal v jamo. Nič na svetu mu ni bilo bolj zoperno, ko jokanje. Več ko enkrat je prijel koga, ki je jokal, za roko, ga je peljal stran k pokopališkemu zidu in mu rekel:

(Dalje sledi.)

hu so izvršili tudi ostuden in grd napad na našo slovensko duhovščino v Ameriki. Skrili so se premišljeno kot roparji, ki čakajo na potnike za angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil s pomočjo drugih dr. Kern. Toda ta afera nima opraviti z besednjakom nič, tu se gre povsem za nekaj drugega in tako skriti za njegovim besednjakom so napadli našo duhovščino tako le:

"... če se ne motimo, je v Ameriki nekaj nad sto slovenskih "ledig" duhovnov, ki imajo vsak delavnik 24 ur prostega časa in vsa ta častljiva študirana golazen ni spravila skupaj niti enega podobnega dela. Briga jih narod, dolar je njih bog, zato pa posvetijo 166 ur na teden za pijančevanje, kvartanje v farovžih in ugibanje, kako bi najbolje porabili tiste dve ure v nedeljo, da bi čim več cvenka izvalili iz svojih ovc in jih obdržali v temi in ignoranci!" (Dobesedno po Gl. Svobodi št. 2. t. l.)

Tako nečuvno in na tako lažnjiv način znajo napadati prave in edine rodoljube slovenske inteligentne svobodomiselnih lumpje. Ni naš namen odgovarjati na njih laži, ker to toliko zaleže, kakor če cigana umoviča stokrat kaznuješ, pa ti bo zopet stokrat uzmal. Za resnično in pravo polemiko ti lumpije sploh nimajo zmisla, pa tudi ne pravega namena. Ampak v dolžnost smo si šteli, da predočimo našemu katoliškemu narodu, kako se naš narod po brezverskem časopisju sloni, kako nečuvno se napada naše prepričanje, našo vero in našo delavno in požrtvovalno duhovščino. To je, nakar smo hoteli našo javnost opozoriti.

Ako je pa kdo enkrat naredil, kako dobro delo, pa iz tega še ne sledi in noben pameten človek iz tega ne bo sklepal, da sme potem delati, kar hoče, da je popolnoma immun, t. j. nedotakljiv. Tako modrovanje bi bilo smešno. Judež je bil apostol, zato pa njegovo izdajstvo ni nič manj obsoje vredno, kakor če bi bil eden izmed obeh križarjev razbojnikov.

Mi damo dr. Kernu čast za njegov besednjak, odločno smo pa in bomo vedno proti njegovim naukom, katere je razširjal v "Prosveti" glede porodne kontrole in kateri so nezmerno škodovali našemu narodu in ga okužili s to strašno moderno kugo in tega ne bomo pozabili, kakor ne smemo pozabiti katoliški Slovenci, zlasti zakoni, katere je ta nauk okužil. Boj proti temu nauku in seveda tudi onemu, ki se drzni in ga razširjati med naš nesrečni a žilavi narod, bo pa treba vedno krepkeje voditi. V vseh ameriških katoliških listih beremo dan za dnem vedno strašnejša poročila o razširjanju te zakonske in družinske kuge. V Chicago se je naš kardinal pomagal in šel pred sodišče, kjer je po svojem odvetniku krepko nastopil proti tej kugi.

Tudi naša duhovščina vedno glasneje dviga svoj svarilen glas, s katerim svari narod proti temu nauku. Iz vseh naselbin se čuje, da se število porodov krči od leta do leta. Kaj to kaže? To kaže, da so razni doktorji s svojim zverinskim naukom za omejevanje porodov vspeli in da vedno lepše vspevajo. In ako nečemo, da bo tudi naš narod padel na nivo gnilega francoskega naroda, moramo vsi v ta sveti boj za obrambo "nedolžnih otročičev," katere sedaj more Herodi — doktorji in po njih nauku — oh groza — lastni starši. Ne, naj reče kdor kar hoče, kot katoliški časnikarji smo in bomo branili tudi peto božjo zapoved "Ne ubijaj," ter krepko ožigosali ta nauk in one, ki ga razširjajo, ter okužujejo na ta strašni način naš narod.

Vedno od več strani dobivamo prošnje, da naj bi se Dr. Brenova polemika z Dr. Kernom ponatisnila v posebni brošuri. In to bomo poskrbeli, prej ko bo mogoče.

Dr. Kerna brani Kondatova "Gl. Svobode." Kdor ga hoče še braniti — kar pod okrilje Glas Svobode! Mi smo pripravljeni na boj!

Družba

sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY.)
VSTANOVLJENA 29. NOVEMBRA 1914.

Zjedinih Državah Severne Amerike **SEDEZ: JOLIET, ILL.** Inkor. v drž. Ill. Inkor. v drž. Pa.
Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR.

Predsednik **GEORGE STONICH**, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
I. podpredsednik **JOHN N. PASDERTZ**, 1425 N. Center St., Joliet, Ill.
II. podpreds. **S. PAVLAKOVICH**, 39 Winchell St., Sharpburg, Pa.
Gl. tajnik **JOS. SLAPNICAR**, 311 Summit St., Joliet, Ill.
Zapisnikar **PAUL J. LAURICH**, 512 N. Broadway, Joliet, Ill.
Blagajnik **SIMON SHETINA**, 1013 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja **REV. J. C. MERTEL**, 223-57th St. Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR.

ANDREW GLAVACH, 1844 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
JOSEPH MEDIC, 823 Walnut St., Ottawa, Ill.
JOHN PETRIĆ 1202 N. Broadway St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR.

ANTON STRUKEL, 1240 Third St., La Salle, Ill.
JOS. KLEMENČIČ, 1212 N. N. Broadway, Joliet, Ill.
FRANK PAVLAKOVICH, 28 School St., Universal, Pa.

Do dne 31. dec. 1923. je D. S. D. izplačala svojim članom in članicam ter njihovim dedičem raznih podpor, poškodnin in posmrtnin v znesku \$32,778.16.

Prosimo Slovence in Hrvatke, v državi Illinois in Pennsylvania, da v svojih naselbinah ustanovijo moško ali žensko društvo, ter ga pridružio Družbi sv. Družine. Za ustanovitev društva zadostuje 8 članov (ic). Sprejemajo se moški in ženske, od 16. do 55. leta, otroci od 1. do 16. leta.

Zavaruje se lahko za \$250.00 ali \$500.00. Ko dosežemo število 2000, se zviša zavarovalnina na \$1,000.00. Od 45. do 55. leta se zavaruje za \$250.00. Poleg smrtnine se zavaruje tudi za razne poškodbe in operacije.

ROJAKI, PRISTOPAJTE H DRUŽBI SV. DRUŽINE!

IZ URADA DRUŠTVA SV. DRUŽINE ŠT. 1, D. S. D. JOLIET, ILL.

Čenjeni sobratje in sosesre! Na zadnji letni seji je bil izvoljen za leto 1925. sledeči odbor:

George Stonich, predsednik
John Kramarich, podpredsed.
Paul J. Laurich, tajnik
Frank Widetz, zapisnikar
Joseph Gersich, blagajnik

NADZORNIKI:
Frank E. Vranichar, Joseph Ancel, Jakob Štrukel.

Martin Bluth, reditelj.
Sklanjeno je bilo, da se začne kampanja za pridobitev novih članov in otrok. Društvo šteje čez 500 članov in članic in 700 otrok. Glejmo, da bomo v tem letu napredovali tako, da bomo h koncu teka leta šteli 700 članov in članic in 700 otrok. Za vsakega novega člana dobite \$2.00 nagrade. Zato raj vsi na delo in dosegli bomo svoj cilj!

Na tej seji je bila tudi izpremenjena in izboljšana točka 10. v pravilih glede bolniške podpore.

Dosedaj je moral biti bolnik vpisan v bolniški knjigi vsaj dva tedna ali 14 dni, predno je bil deležen podpore. Od sedaj naprej pa le en teden, izpremenjena točka se glasi:

10. "Bolnik, ki ni bil vpisan v bolniški knjigi tajnika cel teden ali 7 polnih dni ni deležen bolniške podpore."

Ta točka je zopet en velik korak naprej, dasiravno bomo na ta način izplačali več podpore, bomo pa s tem toliko več dobrega storili, saj naše geslo je: "Vse za vero dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

Ob tej priložnosti prosim vse one, ki so zaostali s svojo mesečnino, da to poravnajo, kakor hitro jim je mogoče.

Vsem sobratom in sosestram

želim zdravo, veselo in napredujoče Novo leto.

Paul J. Laurich, tajnik.
512 N. Broadway,
JOLIET, ILL.

KVALITETA — TOČNOST — POŠTENJE

A. F. WARHANK

zanesljivi lekarnar — zaloga fotografičnih potrebščin.

2153 W. 22nd Str.,
vogal Leavitt ceste.
CHICAGO, ILL.
(P. 9-5.)

FRANK GRILL

Edina slovenska mlekarina
SVOJI K SVOJIM
Razvažna mleko na dom točno vsaki dan.
1818 — West 22nd St.
CHICAGO, ILL.
Slovenci podpirajte slovensko podjetje.

JOSEPH JIRAN

"Player Pianos" — role za player piano.
Viktole — slovenske in hrvatske plošče.
Konzertine in druge harmonike.
Violine in vse druge muzikalne instrumente — **RADIO.**
Zunanja naročila izvršujem točno. Priporočam se Slovincem in Hrvatom:

1333 W. 18th Street,
CHICAGO, ILL.

IZ SLOV. NASELBIN.

(Nadaljevanje s 2. strani.)

nice. Da je bila pa stvar popolna je seveda tudi par "mož," pomagalo. — Jaz sem ravno štapal ta čas, kot več drugih in čutil sem se, kaj to vrvenje pomeni. Srečal sem eno žensko, ki je s potoma kar sama s seboj govorila, vprašal sem jo, kaj da je na dnevnem redu; vsa vesela mi je pripovedovala celo zgodovino na dolgo in široko in omenila, da ni še danes nobena opravila svojega hišnega dela, še počesati se ni bilo časa, dokler se vsa stvar do dobra ne premelje in raztolmači. Poslovil sem se od zgovorne mamice, ker me je zeblo, zeblo je tudi mojo znanako, ker toplomer je namreč kazal 10 pod ničlo. Zato bi v imenu hlgijene prosil dopisovalca, da naj drugič take-le novice prihrani za poletni čas, ko ne bo nevarnosti, da se katera prehladi, ko bo de pošto prenašala.

"Štapar."

Izvestilni urad poslanstva kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Washington, D. C.

Presburo ministrstva za zunanje zadeve kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Beogradu je izdal sledeči komunik: "Tožba albanske vlade, da se nahajajo med vjetimi vstaji tudi jugoslovanski vojaki, je od temelja zlagana. To se more nanašati edino na naše vojaške begunce, ki so že davno pred revolucijo pobegnili v Albanijo in ki jih je naše poslanstvo v Tirani zama poskušalo spraviti nazaj v deželo."

Bolgarski ministrski predsednik Cankov, ki je 26. decembra prišel v Beograd, je imel daljši razgovor s predsednikom ministrskega sveta g. Nikolom Pašičem in z ministrom za zunanje zadeve g. Momčilom Ninčičem.

Rezultat razgovora je bil ta, da se konstatira, da se obstoječe ovire ob dobri volji lahko hitro odpravijo in osnujejo dobri sosedski odnošaji med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev ter Bolgarsko. V teku razgovora so bila dotaknjena razna vprašanja, ki zanimajo obe državi, zlasti komunistična nevarnost; v teh vprašanjih je mogoče sodelovanje obeh držav, ne da bi tako sodelovanje poseglo v interese drugih držav.

V SLUŽBO SE SPREJME

fant, ki je dopolnil 16. leto in ima veselje do tiskarske obrti. Katerega veseli se naj zglašati v tiskarni Edinosti.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ-NINE, KLJUČAVNIC IN STEKLA

Najboljše delo, najnižje cene. Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir.

Phone: Canal 0490.

Avstralija odklanja vabilo Anglije.

London. — Iz zanesljivega vira se čuje, da je vlada v Avstraliji odklonila vabilo Anglije, katera vabi na konferenco na kateri se bo razpravljalo o ženevskem protokolu. To zadevna odklonitev se glasi, da Avstralija in Nova Zelandija se bolj zanimata za washingtonsko konferenco predlagano po prezidentu Coolidgeu, ker njih problem je na Pacifiku.

Podravlje.

(50-letnica mežnarjeva.) Z ministriranjem vred služi naš Motl, g. P. Fuger, že več kot 50 let cerkvi. Zato mu je fara priredila v cerkvi pred božjo službo malo zahvalno slavnost. Cerkev je bila okusno s cvetlicami in zelenjem okinčana, nad vratmi je bila v vencu številka 50, raz stolpa pa je plapolala papeževa zastava. Med zvonjenjem zvonov sta privedla cerkvena ključarja z vaškimi dečki slavljena v cerkev. Pridiga je očrtala njegovo življenje, povdarjajoč nauk iz tega življenja: Nastavljenec, delavec, posel, služabnik bodi vesten, štedljiv, veren, zmeren, zvest in vstrajaj v svoji službi in dobro ti bo! Cerkev je demokratična (ljudska), ker se ravna po geslu apostola Pavla "Čast, komur čast!", če je tudi slavljenec priprostegega stanu. Nato so Mamičev Frictor Vospersnikova Olga in Cila gladko deklamirali primerno častilko.

Chicago, Ill. — George Arbuckle, črnec je v prepiru umrtil s puško svojo sinaho na njenem stanovanju 4159 Prairie ave., nato pa še sebi prezal vrat z britvijo in predno je prišla pomoč je bil tudi on mrtev. Sosedje so čuli strel, kateri je sledil prepiru med obe-

Ponovno prosimo vse naše zastopnike, kateri imajo še kaj koledarjev Ave Maria, da nam jih takoj vrnejo. Radi bi z njimi postregli našim naročnikom, ki nas prosijo zanje. Upravništvo.

Kdor želi knjige Družbe sv. Mohorja za l. 1925., naj se obrne na zastopnika: Rev. J. M. Trunk, Leadville, Colo. Cena je \$1.40 z vezanim molitvenikom, brez molitvenika \$1.00.

Vse dobro za l. 1925. želi Vam vdani
J. M. Trunk.

Drgnenje vedno pomagalo!
Ne zanujajte se na mastna mazila, ko v resnici potrebujete liniment!

Reg. U. S. Pat. Off.

Je bil vedno dobro sicer. To je naj-
finjši in najboljši zanesljiv liniment, ki
ga morete kupiti za denar. Ni pristen,
če nima ANCHOR znamke.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

Pred ognjem in tatovom.

so naše varnostne skrinjice vedno varpe. V njih lahko hranite vse svoje vrednostne papirje, zavarovalne police zemljiške prepise, bonde in sploh vse, kar je vredno hraniti. Iste so va vam vedno dostopne med uradnimi urami od 9. dop. do 3. pop proti mali najemini za \$3 na leto. Ključ hranite vi, tako da brez vašega ključa skrinjice nikdo ne more odpreti. Tudi so Vam na razpolago brezplačno privatne sobice, kjer lahko brez motenja in vmešavanja od strani drugih pregledate svoje papirje ali pa odstrizete obrestne kupone na svojih bondih. Naši uradniki so vam z veseljem na razpolago pri posvetovanju radi nakupa vrednostnih papirjev, kojih obrestna mera je višja od navadnih vlog in kojih varnost Vam ne bo delala skrbi. V vseh denarnih zadevah obrnite se z zaupanjem do nas. Naš kapital in rezervni sklad znaša več kot \$740,000.00.

JOLIET NATIONAL BANK

CHICAGO AND CLINTON STS. — JOLIET, ILL.
Wm. Redmond, preds. Chas. G. Pearce, kasir.
Joseph Dunda, pomož. kasir.

Scranton, Pa. — Samuel Pace, tajnik unije premogarjev je bil ustreljen do smrti. Njegovo truplo so našli na ulici, zadet je bil od številnih krogel. Pace, kateri je eden od 11.000 stavkujočih v Pittston okraju se je vračal od seje ko je bil napaden. Oblast ne bo iskala napadalce, ker pokojni je bil le delavec. Takšna so pota ameriške justice.

Hoboken, N. Y. — Kupper Bier, mesar, kateri je najstarejši podjetnik v mestu, je obhajal svoj 105. rojstni dan dne 4. jan. v krogu svojih 142. potomcev, katerih najmlajši je star 23 let in najstariji 70 let.

GRDINA IN SINOVI.

PRVI SLOV. POGREBNI ZAVOD
1053 E. 62nd Street
CLEVELAND, O.
Randolph 1881.

POZOR NAROČNIKI!

Mi želimo, da vsi naši naročniki dobe naš krasni stenski koledar za leto 1925. Kdor ga še nima, naj se zglaš pri lokalnemu zastopniku, ali pa piše naravnost na upravništvo ponj.

Obenem želimo opozoriti tudi vse one, katerim je naročnica potekla, naj blagovolijo isto zopet ponoviti. Številka poleg vašega naslova znači, do kdaj imate list plačan. Točno obnavljanje naročnine veliko pomaga. Z listom so veliki stroški, zato je treba naročnino redno plačevati; seveda, katerim ni mogoče prav tedaj, ko mu naročnina poteče ga radi počakamo. Toda kdor more, pa naj takoj naročnino obnovi, ko mu naročnina poteče. Zakaj pošiljanje zastopnikov okrog stane veliko denarja. Zato naročniki zavedajte se sami svojih dolžnosti.

Za nenaročnike stane naš stenski koledar 40c. Naročite si ga, dokler zaloga ne poide! Upravništvo.

Izobrazba ima svoj dom v knjigah!

Novo knjige! Nove cene!

V zalogo smo dobili raznovrstne nove poučne knjige. Naročite si jih in opremite z njimi svojo knjižnico. Naročilom je vedno pridjati potrebno svoto, v čeku ali money orderu.

RAZNE KNJIGE.

Ajdovski Gradec, J. Tomišek	20	Kreka	25
Amerika in Amerikanci J. F. Trunk v zvezkih, mehko, vezani	1.50	Občinsko posredništvo	75
Franc Pirc, življenjepis Friderik Baraga, meh. vez.	45	Osnutek, Slov. nar. gospodarstva	45
III. Slov. Kat. shod v Ljubljani	35	Osmero Blagrov, nauk za srečno življenje, vezan	1.00
Katoliški shod v Ljubljani	1.00	O sv. Cirilu in Metodu	50
Kitajci in Japonci	45	Peter Barbaric	95
Koledarji Ave Maria letniki 1918.-1920. in 1922. po nizki ceni	25	Podobe iz misijonskih dežel	30
Koledar dr. sv. Mohorja 1921.	20	Pogled v novi svet	05
Krištof Kolumb, Odkritelje Amerike	45	Prilike P. Bonaventura	35
Krščansko pravoslovje	75	Slovenski župani	25
Kratka zgodovina Slov. Hrv. in Srbov	25	Slovenci, Erjavec	1.25
Kratka zgodovina Slov. slovstva	1.00	Slov. rast. imenik	25
Milosrčnost do živali, za mlade in stare	25	Slike iz Belokrajine	30
Mlada leta I. knj. Dr. J. E. Kreka	1.00	Sveta Rusija	45
Moderna družba in cerkev	25	Turkus	45
Narodno gospodarski eseji	35	Vladar	10
Naša država	75	Vojska na Balkanu, meh. vezana	75
Naša pota, I. in II. vz. oba Ob 50-letnici Dr. Janeza	40	Vojska in Mir, Iz. J. T.	75
		Več luči, dva zvezka	20
		Zgodovina Breziške župnije	95
		Zgodovina Cerkljanske fare	50
		Zgodovina fara ljubljanske škofije	45
		Zgodovina novejšega slovenskega slovstva II. knj.	1.25
		Zgodovina srednjega veka	75
		Zapiski iz Dunaja	10
		Slovenska Kuharica	1.00

Knjigarna Edinost

1849 — West 22nd St.

Chicago, Ill.

Phones: 2575 in 2743.

Anton Nemanich & Son
PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V JOLIETU IN AMERIKI.

USTANOVLJEN L. 1895.

Na razpolago noč in dan. — Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. — Cene zmerne.

1002 — N. CHICAGO, ST.

JOLIET, ILL.

SLOVENSKE GOSPODINJE

so prepričane, da dobijo pri meni najboljše, najčistejše in najcenejše — **MESO IN GROCERIJO** — istotako vse vrste drugo sveže in prekajeno meso, ter vse druge predmete, ki spadajo v področje mesarske in grocerijske obrti.

JOHN N. PASDERTZ

Cor. Center and Hutchins Street, JOLIET, ILL.
Chicago telefon 2917.

HAGARIN SIN

ROMAN. PAUL KELLER. — F. O.

Dr. Friedlieb stopi čisto blizo in opazuje svoj "faktotum."

"Toraj — nič? Tako! Zakaj pa — zakaj tako natančno — nič?"

"Čakam, da nalože repo, potem jo popeljem domov."

"Ne bi lahko pomagali nalagati?" Steiner odkima.

"Nastavljen sem samo kot kočijaž," pravi jezno.

"Hm, hm, kot kočijaž! Kot gosposki repni — kočijaž pri zdravniku, poglavarju in posestniku Friedliebu. Potem bom pa sedel malo k Vam."

Usede se ingleda Steinerja od strani.

"Povejte mi, človek, zakaj imate pa tako neumno žalosten obraz? Zakaj ste videti tako kisli?" Steiner vzdihne.

"Če je doživel kdo že boljše čase —"

Dr. Friedlieb se udari po kolenu.

"Boljše čase! Ta je huda! Boljše čase ko pri meni?"

"Gospod doktor, podčastnik sem bil in kapelnik!"

"Toraj takorekoč vedno na vodilnih mestih, menite! Vi ste teliček, Steiner! Saj Vam je čisto dobro tako."

Steiner zopet odkima in se pripravlja, da bo govoril!

"Seveda, gospod doktor, pravi umetniki nismo bili." —

"Ne, Steiner, ne!"

"Koncertni umetniki, mislim! Pa lepo je vendar bilo — lepo! Radi so poslušali godbo."

"Da, priznavam! Pripravim Vam lahko veselje. Iz Pohlsdorfa so poslali danes sem, da morate prihodnjo nedeljo tam igrati."

Steinerjev obraz se razjasni.

"Vsi štirje?" vpraša srečno.

"Seveda vsi štirje. Pet mark vsak. Skopuhi so hoteli dati samo štiri. Tedaj sem se pogajal z njimi kot Jud. Vidite, Steiner, če se dobro odrežete, dobite polagoma ime in potem boste tukaj vsa okolica opskali."

"To bi bilo krasno!" pravi Steiner navdušeno.

"Godba sama na sebi res ni, da bi jo kdo preziral, samo stalno mora biti, ne sme se klatiti po svetu. Godec mora biti prav tak dostojen kot vsak drug. Ali ste zdaj zadovoljni, junak izpred kraljevega gradca? Ali Vas še kaka muha grize?"

"Gospodična Ivanka," odvrne Steiner in vzdihne.

"Dragi moj, prvič ni dostojno od Vas, da govorite v zvezi z muho o moji sestri, drugič sem Vam pa tudi že povedal, da ne morem tukaj nič storiti. Potrpeti morava. Mogoče pa je, da se vse kmalu temeljito izpremeni."

Steiner sklene roki, pogleda pobožno proti nebu in pravi tiho: "Bog daj!"

Potem reče glasno:

"Malo bolje je že, odkar ji pravim: milostljiva gospodična. Tako je sicer nihče ne nagovarja. Robert, on je dobro zadel, on pravi gospodični Hartmannovi po domače: Kristina."

Dr. Friedlieb se presenečeno obrne:

"Ah! Po domače — po domače: Kristina?"

"Da, zahtevala je od njega. Prepovedala mu je, da bi ji rekel gospodična. In kupila mu je že kup srajc in spodnjih hlač in nogavic in novo obleko. Toda ne — tega ne smem pripovedovati — Robertu sem dal častno besedo. Gospod doktor, tega ne boste dalje pravili, kajne —"

Dr. Friedlieb postane kar trd. Njegov obraz je nenadoma pobledele samo na čelu se je zbrala temna rdečica.

"Kristina," ponavlja, "Kristina!"

"Da, Kristina! Sploh je zelo prijazna proti njemu, mu daje vse boljše prigizke in nekoč sem videl, kako ga je prišla čisto lahko za roko. Tega vsega ne stori gospodična Ivanka."

Friedlieb ne posluša tega, kar govori Steiner, ampak toplo gleda v vas k Hartmannovim in zdi se, da se bori z nečem neumljivim in proti težki skrbi, ki ga je nenadoma napadla.

Tedaj zakličejo hlapci s polja, da je voz poln. Steiner vstane, gre s hruba in pelje počasi proti Friedliebovi hiši.

"Stražnik" steza prazne veje nad njim kot grozeče šibe in veter se igra v njih s tiho posmehujočo se melodijo.

Kristina!

Tudi dr. Friedlieb ima roke uprte v tla, poveša glavo, oko strmi in tudi on sedi kakor Napoleon pri Probstheidi.

Ona jih ima štiri in dvajset, on pa pet in štirideset let!

Skoro enkrat več!

In vedno se je obotavljal, nikdar se ni upal. Preboječ, vse preboječ je bil. Oziral se je na sestro! Na to sestro, s katero ne more nihče shajati. Ko bi jo bil vendar spodil z mačkami in sanjskimi knjigami vred! Potem bi bilo vse boljše. Mačke bi lahko tudi kje drugje redila, sanjarijo tudi kje drugje brala! Ni treba, da bi bila vedno napoti njegovemu življenju, njegovemu delu, njegovi sreči!

Kristina!

Samotna, dobra, ljuba deklica! Le poglejte! Prišel je drug, mlad, lep, ki ugaja njeni mladosti, in starikavi, neumni, boječi dr. Friedlieb je obsedel na tleh kot norec.

In tako hitro, tako hitro je to prišlo. Da mu je kupila take reči in se da imenovati: Kristina!

Ljudski prijatelj, vaški "boljševik" kar besni.

To je preveč! Z vsakim, ki mu hoče kaj dobrega storiti, bi se ne bilo treba takoj potikati. To presega vse meje! In potem, da ne sme nihče o tem slišati, da je moral ta bedak, ta Steiner dati "častno besedo," da ne bo nič izdal. — To je najbolj sumljivo!

Doktor poskoči in hiti po poti do ceste. Tukaj vidi k nesreči zidarja Winklerja, kako se ziblje čisto pijan po cesti, v roki nese steklenico žganja.

Dr. Friedlieb ga dohiti, mu iztrga steklenico in poduha. Hartmannovo žganje s kemikalijami je, njegovo zdravilno žganje!

Divje razbije doktor steklenico na bližnjem kamenu:

"Le žrite, le žrite do smrti, svinja! Vsak je bedak, če hoče takim lopovom pomagati. Zaradi mene se lahko vsi pijanci v potoku potopijo in vse postopaje "piskače naj vrag vzame!"

Spodaj v vasi je pekarna. V nji so že trije peki kljub pridnosti in dobremu vedenju prišli na boben.

Schulze, novi pek, ki je poznal žalostno usodo svojih prednikov, je slutil nesrečo. Boljubog ni mogel sicer postati, kakor

je bil vedno, toda dr. Friedlieb se mu je smilil v srcu, ki mu je posedil denar.

Sedaj je sedel v žalostnih mislih pred pečjo in poslušal, kako prasketa ogenj. Prav malo blaga je imel, komaj se je izplačalo; da je umesil, škoda drv. Pa ogenj je imel to dobro, da se je pri njem lahko grel in premišljeval.

VAŽNO NAZNANILO

Čenjenim rojakom vljudno naznanjam, da sem z dne 1. decembra PRESELIL svojo notarsko pisarno na 4905 Butler St., kjer se bom v bodoče poleg notarskega posla bavil tudi s prodajanjem hiš in splošne zavarovalnice (Real Estate and Insurance). Kdor želi priti osebno k meni, naj vzame pri Pennsylvania postaji na 11. cesti poulično karo števil. 95 in naj izstopi na 94. cesti. Kakor do sedaj, tako bom tudi v bodoče sprejemal v izvršilo raznovrstne notarske posle za Ameriko ali stari kraj. Pojasnila dajem zastonj.

Anton Zbašnik

JAVNI NOTAR,

4905 Butler St., PITTSBURGH, PA.

BOLJŠE DELO ZO-BOZDRAVILSTVA ZA MANJ NOV. CEV.

Ako imate kaj sitnosti s svojimi zobmi, je najbolje, če jih daste popraviti predno greste na dopust ali počitek. Ako jih zdaj ne daste popraviti, se vam bo to odtegnilo, ker na potovanju ali od doma, ni misliti na zobozdravnika.

Mi popravimo vaše zobe v kratkem času, da bo-

VSE DELO JAMČENO

ste zadovoljni. Preiščemo in ocenimo zastonj. — Postrežnice. Phone 4854.

BURROWS

ZOBOZDRAVNIK
D'Arcy Bldg. 2 nadstrop-je.

Odperto vsaki dan in zvečer ob nedeljah do pol dne.

Vogel Chicago in Van Buren ceste. Joliet, Ill.

NAJSTAREJŠI SLOVANSKI TRGOVEC Z ŽELEZNIČNO V MESTU CHICAGO JE:

A. M. Kapsa

2000 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.
Phone: CANAL 1614.

Trgovina vsakovrstne železine, strojniške naprave, električne potrebščine, cevi za plin, avtomobilske potrebščine, vse železne potrebe za postavljaje garage ali hiš. 1500 drugih različnih predmetov v zalogi. Naše cene so najnižje!

Blago dovažamo na dom, v vsaki del mesta ali predmestja. Začnite trgovati z nami in ostali boste naši stalni prijatelji.

(S. & P.)

Šur Majk!

KARKOLI SE DA TISKATI IN KARKOLI NAREDIJO KJE DRUGJE, TO NAREDIMO TUDI MI! TO SO BESEDE NAŠIH TISKARJEV.

Naša Tiskarna

izdeluje tiskarska dela lično in točno. Že na stotine slovenskih in hrvatskih društev smo zadovoljili in zakaj ne bi še Vas?

Vsem cenjenim društvam se priporočamo, za vsakovrstne tiskovine, kot pisemski papir in kuverte z naslovi v vseh velikostih in različnih barvah.

Prav tako se priporočamo tudi posameznikom, trgovcem in obrtnikom, da se spomnijo nas, kadar potrebujejo kako tiskarsko delo.

Zmerno ceno, lično in točno narejeno delo jamčimo vsakomur!

TRGOVCI IN OBRITNIKI.

ALI ŽE VESTE?

da ni businessa, če se ne oglasa. Kako naj ljudje pridejo k vam, če ne vedo za Vas? Poslužite se v tem oziru lista

A. S. EDINOST

ki zahaja v vse slovenske naselbine v Ameriki. Vsak katoliški Slovenec ga čita in je nanj naročen.

Oglašanje v našem listu je vpešno. Poskusite in prepričajte se!

Enako se priporočamo tudi cenjenim društvom, da se ob priliki prireditve spomnijo na naš list in objavijo v njem svoj oglas, ki jim bo mnogo koristil.

Vsa naročila pošiljajte na:

TISKOVNO DRUŽBO EDINOST

1849 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Odkritje plošče v spomin O-berdanku v Rimu prepovedano.

Mazzinijanci v Rimu so hoteli 20. m. m. odkriti spominsko ploščo Oberdanku na hiši, v kateri se je bil pripravil na odhod v Trst za napad na avstrijskega cesarja. Kraljevski komisar rimskega mesta Cremonesi pa je odkritje prepovedal radi napisa, v katerem se navaja Oberdankov poziv na Italijane, ki naj se pripravljajo na nove boje za pravo, to je republikansko idejo. Za sedaj shrani ploščo na varno "Unione Mazzinijana Nazionale." Z Oberdankom delajo Italijani že malo preveč komedij.

IZ PRIMORJA.

Potres.

Potres so čutili ljudje v Trstu zelo dobro, ker je bil sunek ob pol petih zjutraj tako močan, da je zbudil mnogo ljudi iz spanja. Istotako je bilo tudi v Gorici. Posamezniki so že v strahu ostavili gorke postelje in v prvem hipu mislili na beg iz hiš, pozneje ko so sunki prenehali in ni bilo nevarnosti, so seveda zopet zaspali. Najmočnejši potres je bilo čutiti na Kanalskem, vendar je občutna materialna škoda izostala. Človeških žrtev k sreči tudi ni bilo.

Posledice hude vročine.

V tržaško bolnišnico so pripeljali 21-letno dekle Justino Sedmakovo iz Sv. Križa. Justina je imela že nekaj dni hudo vročino, ki je flekle dvignila iz postelje in jo pognala na hodnik, s katerega je padla dva metra globoko ter si pri tem zlomila obe nogi v gležnjih.

K požaru na goriški pošti.

Omenjeno je bilo, da je izbruhnil v uradnih prostorih goriške pošte požar, ki je napravil precej škode. Ogenj je nastal na podstrešju, kjer je imela poštna uprava spravljene stare tiskovine, zastave, papir in nekaj nadomestnih aparatov za brzojavljenje. Poslopja, v katerem je nastal ogenj, pa je last zavarovalne družbe "Assicurazione Generali," ki bo znala nastalo škodo pač pravilno ceniti.

Videm proti Gorici.

Goriški mestni svet je imel tri ure trajajočo zaupno sejo, na kateri so razpravljali o znanih namenih z goriškim mestom s strani videmske gospode. Seja je bila zelo burna in padale so ostre besede proti Vidmu, kateremu se Gorica nocoč ukloni. Župan in senator Bombig je dobil nalog, da sestavi točen odgovor na poročil-

lo predsednika videmske kraljevske komisije. Goriški list "La Voce di Gorizia" piše k spornemu Vidmu in Gorico nastopno: Polemike po novinah so vrgle na površje zopet vprašanje province, glede katerega pa ni treba izgubljati mnogo besed, ker bi to pomenilo samo neprestano ponavljanje tega, kar je Gorica povedala že tolikokrat povsem jasno. Naša pozicija napram vprašanju province, je precizna. Gorica se je namreč udala, ko jo je Mussolini brzojavno povabil, da naj sprejme novo stanje razmer. Gorica, ki je dajala vedno vzglede discipline, se je takrat podvrgla želji Mussolinija in "danes ne zahteva, da bi se dvignila do province," tega ne zahteva in sicer iz povsem prirosteke nagiba, ker ve, da je nemogoče aktiviranje te njene legitimne želje. Zahteva pa Gorica to, da se drže in izvedejo vse obljube, ki jih je dal Mussolini!

KOROŠKE NOVICE.

Iz beljaške okolice.

Prav iskreno gratuliramo Valentinu Tschernutu, pd. mlademu Markoviču, da je tako nenavadno srečno odnesel svojo zdrave pete iz beljaške sodnije. Kakor je znano, je imenovan dne 16. septembra pri ladji na Baškem jezeru streljal na kleparskega delavca Kristijana Stoefflerja tako dolgo, da je mrtev obležal. Vsak bi mislil, da pride ta krvava tragedija in žalostni prizor pred poroto, pa ne. Nenadoma se je vršila obravnava v Beljaku 19. novembra m. l. Tukaj se mu je prisodilo 6 — teden šest — tednov ječe in še to le pogojno na dve leti. Krivec se je zagovarjal s tem, da je sprožil svoj revolver v silobranu. Mi koroški Slovenci si želimo samo to, da bi tudi naši ljudje v enakem slučaju, ako v naglici ali hudi jezi kaj zagrešijo, našli tako dobrohotne in usmiljene sodnike.

Bilčova.

(Požar.) Pri rd. Ivovniku na Sodržežvi je izbruhnil strašen požar, ki je vpepelil hišo in vsa gospodarska poslopja. V ognju je ostalo nad 10 svinj, nad 30 ovac, 2 telet, stroji itd. Škoda se ceni na 500 milijonov. Zavarovan je pa bil posestnik samo za 30 milijonov. Kako je izbruhnil požar, ni znano. Gorjeti je začelo v srednjo. Zares, nesreča nikoli ne miruje. Zatoraj kmetje zavarujte se zadostno!

Velik požar v Clevelandu.

Cleveland, O. — Od tukaj poročajo o velikem ognju, kateri je uničil šest poslopij ob bregu reke. Škoda je cenjena na \$100.000.

JOSEPH PAVLAK

PRVI SLOVENSKI POGREBNIK IN EMBALMER V CHICAGO

Na razpolago noč in dan. — Najboljši avtomobil za pogrebe, krste in ženitovanja. — Cene zmjerne.

1814 — So. Throop Street, Chicago.

Phones: CANAL 5903 in 5666.

Vsem onim, ki so povpraševali po knjigi

DOMAČI ZDRAVNIK KNAJP

sporočamo, da je ta knjiga zopet izšla in smo ravnokar dobili večjo zalogo iz starega kraja ter je vsem na razpolago.

CENA NOVI KNJIGI JE \$1.50.

Posljite naročilo takoj na:

KNJIGARNO EDINOST,

1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Delavec! Sleherni dan se vprašaj

ALI REDNO PLAČUJEM

ALI REDNO ČITAM

ALI REDNO DOPISUJEM V

ALI ZADOSTI AGITIRAM ZA

AMERIKANSKI SLOVENEK IN EDINOST